

VOOR GELIJKHEID EN DEMOCRATIE

VREDES NIEUWS

De aanpak van de crisis belooft niet veel goeds

Voor de oplossing van de crisis bestaan er verschillende dilemma's.

Enerzijds is er druk op de bedrijven om steeds innovatiever te worden. Om meer winst te maken willen ze hun middelen zo efficiënt mogelijk inzetten, productiever worden. Als ze niet groeien, dan wordt een deel van het personeel overbodig. Afslankingen zijn het gevolg. Dat geldt ook voor de economie als geheel. Zonder groei neemt de werkloosheid toe. In tijden van crisis zijn mensen minder hoopvol over de toekomst en worden ze voorzichtiger in hun uitgaven. Daardoor wordt er minder verkocht. Daardoor zijn er minder arbeiders en bedienden nodig. Daardoor neemt het aantal werklozen toe. Daardoor daalt de koopkracht en het geloof in de toekomst. Een spiraal naar beneden is het gevolg. Volgens heel wat economen moet op dat moment de overheid ingrijpen en zelf de globale koopkracht op peil houden met voornamelijk grote overheidsprojecten zoals infrastructuurwerken. Dit leidt echter tot grotere overheidsschulden. En de last op de collectieve schouders is al vergroot door de gestegen steun aan de sociale zekerheid omwille van de gestegen werkloosheid.

Anderzijds is onze huidige levensstijl niet houdbaar. Als iedere aardbewoner ons consumptieniveau overneemt, dan hebben we minstens drie keer de capaciteit van onze aarde nodig.

De keuze lijkt er een tussen de pest en de colera: ofwel groei ten koste van alles en samen naar de apocalyps, ofwel een ander consumptiepatroon aannemen en een economische recessie zoals in de jaren '30.

Maar crisisissen zijn mogelijkheden.

Verschiedene economen hebben reeds aangetoond dat het mogelijk is om gelijktijdig een aantal problemen aan te pakken. De overheid kan zowel de herverdeling van de inkomens, de strijd tegen de klimaatopwarming én de economisch-financiële crisis aanpakken. Dit veronderstelt een uitgekiend beleid ten gunste van toekomstgerichte collectieve voorzieningen op gebied van energie, openbaar transport, openbare ruimten e.d. En dit samen met een verschuiving van belasting naar vermogens en het onder controle brengen van de financiële sector. Het Europees beleid en de keuzes van de grootste Belgische politieke partijen gaan in een heel andere richting.

Ludo.

66 jaar na Hiroshima en Nagasaki

Op 6 augustus 1945 viel de eerste atoombom op de Japanse stad Hiroshima. Twee dagen later onderging Nagasaki hetzelfde lot. De impact van de nucleaire wapens was enorm. Beide steden werden totaal vernietigd, honderdduizenden burgers lieten onmiddellijk het leven, of stierven later ten gevolge van de radioactieve straling. Hiroshima en Nagasaki werden een symbool van de immense vernietigingskracht van deze wapens. Gelukkig werden ze ook een voorbeeld van veerkracht en vrede. De inwoners van beide steden en overlevenden van de atoombommen spanden zich in om hun verhaal te verspreiden, zodat ze als ware ambassadeurs van vrede erkend werden. Ook komende zaterdag, 6 augustus, zullen 66 jaar na datum, wereldwijd manifestaties en wakes plaatsvinden. Deze acties zullen de bevolking van beide steden herdenken en onze leiders aanzetten om echt werk te maken van een wereld vrij van kernwapens.

Hoewel sinds Obama's speech in Praag in 2009 nucleaire ontwapening weer hoger op de politieke agenda staat, blijven concrete politieke engagementen voorlopig uit. 2010 was een cruciaal jaar voor de kernontwapening met een herzieningsconferentie van het Non-Proliferatieverdrag in New York. Er werd een klein stapje gezet richting kernontwapening, maar onvoldoende voor de vredesbeweging.

20 jaar na het einde van de Koude Oorlog bevinden zich op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel nog steeds Amerikaanse

kernwapens, in het kader van de NAVO-verplichtingen van ons land. Een meerderheid van de NAVO-lidstaten is intussen voorstander van de verwijdering van deze tactische kernwapens uit Europa, besluit een rapport van onze Nederlandse collega's van IKV-Pax Christi. Ook de Verenigde Staten zelf hebben hun bezwaren laten vallen omtrent het behoud van deze kernwapens in Duitsland, Nederland, België, Italië en Turkije.

Toch blijft de aarzeling bij de Europese leiders om een ondubbelzinnig standpunt in te nemen omtrent de verwijdering van de nucleaire wapens, zoals Duitsland dit heeft gedaan in het regeerakkoord van 2009. Dit jaar voert men binnen de NAVO gesprekken omtrent de rol van de kernwapens in de toekomstige verdedigingsstrategie van de verdragsorganisatie. In het voorjaar van 2012 wil men tot een besluit komen. Pax Christi en de andere vredesbewegingen wensen dat onze politieke vertegenwoordigers een duidelijke positie innemen en samen met onze Europese buurlanden Duitsland en Nederland het voortouw nemen om de verwijdering van de Amerikaanse kernwapens zonder verder uitstel te realiseren.

Een oproep van de 'Burgemeesters voor de vrede' en de vredesbewegingen, reeds onderschreven door politici uit alle Belgische politieke families, vredesbewegingen, wetenschappers en maatschappelijke organisaties, kan u hier vinden. <http://www.abolition2000.be/nl/?q=node/39>

Pax Christi

De voedsel- en klimaatcrisis stelt ons voor enorme uitdagingen. Het beleid moet zich heel dringend gaan richten op een eerlijkere voedselvoorziening. Dat kan alleen door resoluut te kiezen voor duurzame landbouw, rechtvaardige handel en een ambitieus klimaatbeleid", zegt Saar Van Hauwermeiren, diensthoofd politiek bij Oxfam-Wereldwinkels.

De voedselcrisis, klimaatcrisis, grondstoffencrisis... Ze zijn met elkaar verbonden en kunnen dus alleen door een coherent beleid samen worden aangepakt. Momenteel slaagt men hier niet in. Beleidsmakers hebben geen antwoord op de uitdagingen waarmee de landbouwproductie en voedselvoorziening wereldwijd wordt geconfronteerd.

Oxfam vraagt wereldwijd aandacht voor de problemen die het huidige beleid met zich meebrengt en voert de komende jaren campagne voor een duurzame en eerlijkere voedselvoorziening. De internationale Oxfamcampagne "Grow. Food. Life. Planet" werd op 1 juni in meer dan 40 verschillende landen gelanceerd. In België voeren we actie onder de noemer **vredesnieuws p.2** "Groei. **2e trimester 2011**

Voedsel. Leven. Aarde” of “Cultivons. La terre. La vie. Le monde.”... door van onze politici te eisen dat zij maatregelen nemen voor een duurzaam en eerlijk voedselsysteem

Onze politici moeten de familiale, duurzame landbouw versterken. Daarvoor is een omschakeling van het beleid nodig. Deze transitie naar een duurzaam landbouwmodel vereist vooral politieke wil en een aangepast, internationaal beheer van ons voedselsysteem.

Dit beheer moet zich richten op 5 grote prioriteiten:

- 1/ reguleren van de markt in functie van fundamentele mensenrechten
- 2/ rechtvaardig en ambitieus klimaatbeleid
- 3/ investeren in duurzame landbouw
- 4/ investeren in eerlijke handel
- 5/ stimuleren van duurzame consumptie

Om onze eisen kracht bij te zetten, willen we een grote gemeenschap van mensen samenbrengen die zich engageren door de actie-oproep te ondertekenen. Hierdoor sluiten ze aan bij de internationale Oxfambeweging voor een eerlijke en duurzame voedselvoorziening voor iedereen. Gedurende de campagne kunnen zij deelnemen aan allerhande acties waartoe zij worden opgeroepen via een periodieke digitale nieuwsbrief en de campagne-website: www.ikgroeimee.be.

11.11.11 gaat voor een rechtvaardig klimaat

Miljoenen armen in het Zuiden zijn de allereerste slachtoffers van de klimaatopwarming. Nochtans is het niet hun levensstijl die het klimaat aan het wankelen brengt. Elke kilogram CO₂ die wij uitstoten, legt een hypotheek op hun toekomst. Zo is de klimaatopwarming dubbel onrechtvaardig voor het arme Zuiden. En we kunnen de Millenniumdoelstellingen wel vergeten als er niet dringend rechtvaardige en duurzame oplossingen komen voor het klimaatprobleem. Dit is voor 11.11.11 het vertrekpunt om in 2011 en 2012 een tweejarige klimaatcampagne op te zetten waarin het Zuiden centraal staat. Iedereen is nu toch al bezig met het 'klimaat', zou je denken. Toch werd er wereldwijd nooit zoveel CO₂ uitgestoten als in 2010. Bovendien lijkt het altijd weer om onze eigen toekomst te draaien, en ook wel om die van de ijsbeer. Maar voor miljoenen mensen in het Zuiden is de klimaatverandering al lang geen toekomstbeeld meer. Ze staan nu al met hun twee voeten in het water. Ze zien hoe woestijn hun landbouwgronden inpalmt. Ze kijken toe hun kostbare natuurlijke rijkdommen ten prooi vallen aan onze honger naar energie en grondstoffen en blijven ze zelf met de rotzooi achter. De klimaatcampagne zal allereerst dat Zuiden in beeld brengen en de alarmklok luiden. We laten de stem horen van onze partnerorganisaties die, ondermeer in Indonesië, Congo en Equador, dagelijks strijden tegen de

gevolgen van de klimaatopwarming. We ondersteunen hun inzet voor het behoud van natuurlijke rijkdommen. Het zijn zij die ons oproepen om hier dringend onze verantwoordelijkheid te nemen. Maar die stem klink nauwelijks door in het internationale klimaatdebat.

Duidelijke politieke eisen.

We stappen dan ook in deze nieuwe campagne met een duidelijk politiek eisenpakket. Allereerst moet er dringend een bindend internationaal klimaatakkoord komen dat de industrielanden oplegt om 40% van hun CO₂-uitstoot te verminderen tegen 2020. Vervolgens moeten we betalen voor de schade. Het Zuiden moet zich kunnen wapenen tegen de gevolgen van de klimaatverandering en dat kost geld. En de ontwikkelingslanden moeten de kans krijgen om andere en meer duurzame keuzes te maken. En ook dat heeft een prijs.

Equador, bijvoorbeeld, stelt de wereld voor een uitdaging met het Yasuni-initiatief. Equador stelt voor om de olie in de ondergrond van het Yasuni-gebied niet te ontginnen en om dit uitgestrekt stuk regenwoud te beschermen. Zo kan de lokale bevolking er ook een duurzame toekomst uitbouwen. Maar die keuze kost Equador geld en ze vragen daarvoor een tegemoetkoming van de internationale gemeenschap.

Zo bestaan er internationaal heel wat plannen om tot een eerlijke vergoeding te komen voor de klimaatschade. Heel concreet zou België, volgens Europese afspraken, vanaf 2013 jaarlijks 1 miljard euro moeten voorzien voor klimaatfinanciering, en dat bovenop het huidige budget voor ontwikkelingssamenwerking.

**“MO*”,
mondiaal magazine**

Het juli-augustusnummer van MO* brengt een interview met klimaatwetenschapper David Archer die CO₂-uitstoot even onethisch vindt als slavernij. Alma De Walsche en John Vandaele pleiten voor een efficiënter omgaan met grondstoffen. Elke Borghs analyseert de opkomst van een extreem rechtse kruistocht in Ecuador. Gie Goris focuste zes maanden op Zuid-Oost Azië met o.a. Pakistan en Afghanistan. Een uitgebreide rapportage uit Kaboel is één van de resultaten. Karim Abraheem bracht van haar reis doorheen Tunesië een fotoreportage mee. Samira Bendadi had een gesprek met de Duits-Syrische schrijver Rafik Schami. David van Reybrouck en Jeroen Theunissen sleuten traditioneel af met een dreigbrief. En nog veel meer.

Vrede

Tweemaandelijks tijdschrift met achtergrondinformatie rond het wereldgebeuren. Het juli-augustusnummer begint met een aanklacht tegen de steun aan het Israëliësch embargo tegen Gaza. Afghanistan wordt belicht vanuit het standpunt van Malalai Joya, een Afghaanse mensenrechtenactiviste. Honduras kwam recent in de media door de terugkeer van de afgezette president Zelaya. Een analyse van Georges Spriet geeft het kader waarin dit plaatsvond. Een aantal artikelen bespreken de gebeurtenissen in Egypte en bij uitbreiding de revoltes in het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Eric Toussaint, voorzitter van het Comité voor de afschaffing van de Derdewereldschuld, analyseert vanuit de ervaring van de Derde Wereld wat er nu gebeurt in Europa. En nog veel meer.

“Als de koek kleiner wordt, dan eigen volk eerst!”

Want minder migranten die op de sociale zekerheid en bijstand zitten, betekent meer geld voor ons ‘eigen volk’. Om te begrijpen waarom deze redenering gevaarlijk mank loopt, moeten we eerst terug de geschiedenis van de sociale zekerheid in.

Geschiedenis sociale zekerheid

Drie transities

De West-Europese samenleving heeft de laatste paar honderd jaar drie ingrijpende ‘transities’ of omwentelingen doorgemaakt. Industriële revoluties, waarbij de ontwikkeling van techniek én centralisatie van kapitaal de organisatie van de maatschappij grondig dooreen schudden. De eerste industriële revolutie liep tussen 1780 en 1850, en kwam grotendeels door de uitvinding van de stoommachine. Een tweede industriële revolutie kwam tussen 1870 en 1930. De invoering van de lopende band doet de mechanisatie in de industrie toenemen. De benzinemotor verdringt de stoommachine. Steenkool en water worden vervangen door olie en elektriciteit. De bedrijven groeien. Traditionele familiebedrijven worden steeds grotere naamloze vennootschappen of zelfs multinationals. Die ontwikkeling is vooral sterk in de VS en Duitsland. Een derde industriële revolutie loopt van 1940 tot nu. En kwam vooral door de ontwikkeling van de computer en de microprocessor. De industriële revolutie wordt een digitale revolutie. De drie transities veranderden ook onze Belgische samenleving. De eerste twee revoluties maakten van ons land, dat vooral leefde van landbouw, stilaan een industrieland. Boeren trokken naar de steden. Het ‘stadsproletariaat’ was geboren.

De derde revolutie maakte van onze economie een ‘diensteneconomie’. De grote industrie trok steeds meer weg naar lage loonlanden, en arbeiders werden bedienden.

Kapitalisme en crisis

De drie transities brachten ontwikkeling en groei, maar zorgden tegelijk ook steeds voor crisissen. Ze brachten het kapitalisme tot volle ontwikkeling, maar dat systeem kent zijn ups en downs.

De crisissen in het kapitalisme komen terug met de regelmaat van de klok. De ene crisis is al dieper dan de andere. Het is op de golven van deze crisissen dat onze sociale zekerheid zal ontstaan. Om de gevolgen van de crisissen op te vangen (ontslagen, armoede), gaan arbeiders zich verenigen en begint later ook de overheid zich er mee te moeien.

Eerste crisis en ontstaan individuele verzekering (1830- 1840)

Met de Franse Revolutie in 1789 wordt ook in België een grote verandering ingezet. De burgerij grijpt de macht. Ze begint kapitaal samen te leggen waardoor de eerste fabrieken ontstaan. De economische groei heeft ook een keerzijde. De massa arbeiders in de steden overleven vaak in schabouwelijke omstandigheden en in de concurrentieslag stijgt de werkloosheid. Vanaf 1830 valt de economische groei stil. De werkloosheid wordt verzaamd door hongersnood. Door de strenge winter en ziektes in de aardappel- en roggeteelt gaat 90 procent van de oogst in 1845 verloren. In de winter van 1847 moeten 700.000 mensen al overleven van de aalmoezen van de Openbare Onderstand.

BARBECUE 27 augustus

Zaal. St. Jozef Ruisbroek-dorp

Als je medewerker, lid of sympathisant bent van bijvoorbeeld Amnesty International, AZG, Hand in Hand, Wereldwinkels, I.I.I.I.I-comite's, Christelijke Basisbeweging, Broederlijk Delen, Argos, vakbonden, Vierde Wereld organisaties, Wrak, Wereldsolidariteit, De Schakel, Natuurpunt, Jeugdbond voor Natuur en Milieu, Vredeseilanden, ... dan ben je meer dan welkom op deze editie van de barbecue.

met o.a.

**Jan Van De
Ven, Paradise
Flyer, ...**

**Vanaf 18.00u, gratis inkom, democratische prijzen,
cocktailbar, ...**

**www.
vredesnieuws
.be**

Dat leidt tot steeds meer sociale onlusten. In 1847 is er straatoproer in heel Europa. Karl Marx schijft in Brussel zijn Communistisch Manifest ('Proletariërs aller landen, verenigt u!') en doet de revoltes nog harder koken.

Om zich in te dekken tegen de verliezen bij crisis, ontstaan tussen 1840 en 1850 de eerste verzekeringsmaatschappijen. Maar het zijn individuele verzekeringen. Wie geld heeft om een bijdrage te betalen, kan zich verzekeren tegen verlies van kapitaal, ongevalleenaansprakelijkheid, dood, ... Het is vooral de burgerij die hier gebruik van maakt: de arme arbeider kan de individuele verzekering niet betalen.

Tweede crisis en ontstaan collectieve verzekering (1870-1880)

Tegen 1860 heeft het kapitalisme zich uit de crisis getrokken. De economie floreert weer, en er komt nog meer volk naar de steden om te werken. België wordt één van de vijf rijkste landen in West-Europa en een industriële grootmacht. Maar lang duurt het niet. In 1873 breekt een tweede grote crisis uit. Gecombineerd met slechte oogsten in 1871, 1873 en 1875 groeit de massa hongerige werklozen. Het enige wat de arme arbeider in te zetten heeft in de productie, is zijn lichaam. Als zijn lijf niet meer meewil (door ziekte, ongeval, ouderdom,...) en hij niet kan gaan werken, heeft hij geen inkomen.

Daarom groeit de idee zich hiervoor ook te verzekeren. Naast de individuele verzekering ontstaat stilaan de collectieve verzekering. Arbeiders die aan het werk waren, konden zich verzekeren tegen ziekte, ouderdom e.d. via zo'n collectieve verzekering.

Maar de arbeiders beginnen zich te organiseren. Eind negentiende eeuw begonnen ze met 'Maatschappijen voor Onderlinge Bijstand'. Dit waren verzekeringskassen, gerund door de arbeiders zelf.

De Duitse overheid begint zich met het systeem te moeien, en maakt werk van de eerste sociale wetgeving. Ook in eigen land geraakt de overheid geïnteresseerd in de sociale verzekering.

Begin 1900 komen er ook een aantal sociale wetten, om het verzekeringsstelsel beter te omkaderen. Deels omdat de overheid de sociale onlusten wil beperken en 'erger wil voorkomen'.

Derde crisis en ontstaan sociale zekerheid (1930-1940)

Na de Eerste Wereldoorlog begint de overheid steeds meer sociale wetgeving te maken (zoals de pensioenwet in 1924). Om de sociale zekerheid verder uit te bouwen. Maar ook uit angst dat anders de communistische revolutie – die in 1917 Rusland dooreen schudt – wel eens naar hier zou kunnen overslaan. Werkloosheid wordt een erkend risico, en dat is nodig.

Tegen 1930 breekt immers een derde zware crisis uit. Fabriekssluitingen zorgen voor massale armoede en werkloosheid. In die malaise grijpt Hitler in Duitsland de macht. Hij leidt West-Europa een Tweede Wereldoorlog in, wat deels een uitweg is uit de crisis. De sputterende economie vormt zich om tot een oorlogseconomie. En na de vernielingen van de oorlog kan West-Europa beginnen met de wederopbouw, waardoor veel bedrijven terug zullen groeien. Maar al in de nadagen van de Tweede Wereldoorlog heeft de Belgische overheid begrepen dat er dringend werk moet worden gemaakt van de uitbouw van sociale zekerheid. Weeral deels om sociale onlusten te beperken en te voorkomen dat hier ook communistische revoltes zouden uitbreken.

De overheid komt tot het Sociaal Pact in 1944. Hierin wordt heel de sociale zekerheid vastgelegd en verplicht gemaakt. Vanaf nu betaalt elke werkende automatisch een deel van zijn loon aan de kas van de sociale zekerheid. Ook de werkgever

doet een 'patronale bijdrage'. En de overheid stopt ook geld in de kas. De lonen – en dus ook de sociale bijdragen – verdubbelden in reële waarde om de vijftien jaar. Bijdragen genoeg dus voor de sociale zekerheid. De pensioenen en werkloosheidsuitkeringen werden opgetrokken. In plaats van één week werden nu vier weken jaarlijkse vakantie uitbetaald.

Vierde crisis met afbouw sociale zekerheid (1973 - ?)

Maar vanaf 1973 gaat het mis. De petroleumcrisis zwengelt een vierde algemene economische crisis aan. Bedrijven gaan weer massaal op de fles. Tussen 1974 en 1983 gaan 360.000 banen verloren in de privésector. De uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen verviervoudigden in tien jaar tijd. Om dit allemaal betaalbaar te houden, moeten werknemers voortaan bijdragen betalen berekend op hun totaal loon in plaats van op een maximumbedrag. De overheidstussenkomst in de sociale zekerheid neemt ook toe: tot 35 procent.

Om de bedrijven in crisis tegemoet te komen, wordt met de Maribelregeling de patronale bijdragen voor sociale zekerheid in bepaalde sectoren verlaagd. Maar de crisis blijft duren. In de VS (Reagan) en Engeland (Thatcher) ontstaat het neoliberal denken. Waar de markt na de Tweede Wereldoorlog sterk door de overheid werd gereguleerd, gelooft het neoliberalisme dat het kapitalisme enkel uit de crisis zal geraken als alle macht echt aan 'de markt' wordt gelaten. En bedrijven zo vrij mogelijk kunnen concurreren. De overheid moet zich zo veel mogelijk uit de markt terugtrekken. De zogenaamde Washington-consensus vat alles samen. Overheden moeten hun bedrijven verkopen aan private ondernemers (privatiseren) en de handel moet zo vrij en

mogelijk gemaakt worden (liberaliseren en dereguleren). Binnen dat denken moeten overheden ook gaan besparen. Sociale zekerheid moet daarbij iets worden dat de werknemers zelf maar moeten betalen. Een overheid moet zich daar niet mee bezig houden, en werkgevers zeker niet. In eigen land leidt dit, tijdens de regeringen Martens tussen 1982 en 1987, tot zware besparingen in de sociale zekerheid. De tussenkomst van de overheid is in 1985 al teruggelopen tot 24 procent. De bijdragen van de werknemers werden geleidelijk verhoogd tot 13,07 procent van het brutoloon. Werkloosheids- en invaliditeitsuitkeringen werden met meer dan een kwart verminderd. En wat de uitkeringen en lonen betreft, normaal automatisch verhoogd bij het stijgen van de consumptieprijzen, die lopen drie keer een 'indexaanpassing' mis tussen 1985 en 1988.

Onderfinanciering door de overheid

In 1990 en 1991 is er een korte economische heropleving. De besparingen worden even stop gezet. Maar in 1992 komt de Maastrichtnorm. Om mee te kunnen doen in de eurozone, moeten alle Europese landen een 'gezond economisch beleid' voeren. De norm die hiervoor wordt vastgelegd, is dat het verschil tussen uitgaven en inkomsten van het land niet meer mogen bedragen dan 3 procent van het Bruto Binnenlands Product. Om die Maastrichtnorm te halen, beginnen veel overheden te besparen op hun uitgaven. De regering-Dehaene I beslist alvast minder te geven aan de sociale zekerheid. De staatstussenkomst in de sociale zekerheid daalde van 35 procent in 1980 tot 11,1 procent in 2005.

Alternatieve vredesnieuws p.7
3e trimester 2011

financiering en cadeaus aan de bedrijven

Om de verminderde staatstussenkomst te compenseren, begon de overheid al begin jaren negentig met 'alternatieve financiering'. Ze gebruikt inkomsten uit BTW-heffingen en accijnzen om de sociale zekerheid verder te financieren. Niet echt 'herverdelend', want die taksen worden door de hele bevolking hetzelfde betaald, onafhankelijk van het inkomen. Maar de alternatieve financiering groeide wel uit tot een nieuwe poot, vandaag goed voor 14 procent van de inkomsten van de sociale zekerheid. Onder Verhofstadt II werd de notionale intreestaf trek ingevoerd. Hiermee moesten bedrijven een deel van hun belastingen niet meer betalen. De overheid verloor er 4 miljard euro door. Met het Interprofessioneel Akkoord 2009-2010 werden nog meer cadeaus aan de bedrijven gegeven. De totale loonsubsidie van de overheid aan bedrijven klom van 1,3 miljard euro in 1996 tot 9 miljard euro vandaag. Sinds de crisis van de jaren zeventig komt er zo steeds minder geld in de spaarpot van de sociale zekerheid. Doordat de overheid steeds minder bijdraagt. En bedrijven ook wordt toegelaten steeds minder te betalen. De te verdelen 'koek' wordt dus steeds kleiner. Tezelfdertijd echter worden de noden groter. Werkloosheid blijft een probleem, en nam met de crisis in 2008 weer sterk toe. Maar er is ook meer vraag naar pensioenen. De grote babyboomgeneratie, die vlak na de Tweede Wereldoorlog werd geboren, wordt oud. Uitgaven voor pensioenen stijgen en zijn vandaag al goed voor 33 procent van de uitgaven van de sociale zekerheid. Door de medische ontwikkeling worden die mensen ook steeds ouder, en hebben meer en langer nood aan geneeskundige zorgen. De uitgaven voor die zorgen steeg van 22 procent van de totale sociale zekerheidsuitgaven in 1980 tot

37 procent vandaag. Deels omdat gezondheidszorg duurder wordt (de honoraria voor huisdokters stegen bijvoorbeeld met 110 procent tussen 1996 en 2006) maar ook omdat meer mensen meer zorgen nodig hebben.

In plaats van te gaan kijken hoe er meer geld in de sociale zekerheidskas zou kunnen komen, is de overheid vooral op zoek gegaan naar manieren om minder uit te geven.

'Oplossing' I: activeren

Als er te weinig geld is voor de werkloosheidsuitkeringen, lijkt de oplossing eenvoudig. Gewoon meer werklozen toch aan het werk zetten. Die 'activering' heeft een ideologische grondslag.

De Britse premier Tony Blair ontwikkelde op aansturen van zijn adviseur, socioloog Anthony Giddens, de 'Derde Weg'. Tussen liberalisme en socialisme. Weg van het harde neoliberale beleid van Reagan en Thatcher, maar toch nog steeds met veel geloof in 'de markt'. En vooral wijzend op de verantwoordelijkheid van de burger zelf.

Tegelijk wil de Derde Weg de sociale uitkeringen zo laag mogelijk houden. Als er te weinig verschil is met het loon dat je krijgt als je gaat werken, zouden werklozen immers niet gemotiveerd zijn om naar werk te zoeken.

De uitkeringen waren al lang niet meer aangepast aan de reële lonen, en waren al erg laag. In 1998 voerden de grote vakbonden nog acties voor het optrekken van de uitkeringen, waarvan velen onder de armoedegrens lagen. Maar de socialistische ministers hadden er geen oren naar.

Academica Bea Cantillon stelt: "Het beleid was er met karikaturen als de jobkorting op geënt om mensen die het al goed hadden nog meer stimulansen te geven. Tegelijk daalden de uitkeringen de voorbije twintig jaar in een poging mensen sneller aan het werk te krijgen. Herverdelen was taboe, zelfs bij linkse partijen. De politieke visie en moed ontbreken nog altijd."

‘Oplossing’ 2: langer werken

Als er geen geld meer is om al de pensioenen te betalen, lijkt de oplossing eenvoudig. Maak gewoon dat oude mensen langer aan het werk blijven, zodat er minder mensen hun pensioen opnemen. Een besparingslogica die al onder Dehaene in 1997 werd doorgevoerd. Vanaf de jaren negentig zal de brugpensioenleeftijd geleidelijk verhoogd worden. Tezelfdertijd blijven de pensioenen zelf vrij laag. Ze werden gedurende 20 jaar niet aangepast aan de stijgende lonen. En behoren vandaag – samen met het VK en Portugal – tot de laagste in Europa. Omdat pensioenen steeds moeilijker betaalbaar worden, zal de overheid de burgers beginnen stimuleren om zelf aan pensioensparen te gaan doen. Het Generatiepact van 2005 trok de besparingslogica in de pensioenen verder door. Hoewel fel bevochten door de vakbonden, kwam het er toch door. Het pact trok de brugpensioenleeftijd op tot 60 jaar (58 voor vrouwen) en enkel na 38 voltijdse loopbaanjaren. De bruggepensioneerden worden nog steeds voorgesteld als de grote slokop in de sociale zekerheid. Toch vormen ze slechts 7,4 procent van alle mensen tussen 50 en 64 jaar. Vraag is of het antwoord (scherp besparen in de pensioenen) evenredig is met het probleem (meer vraag naar pensioenen). Het Planbureau berekende dat we, met de toenemende vergrijzing, jaarlijks 600 miljoen euro extra moeten vinden. Mogelijks spelen er ook andere belangen in heel het pensioendebat. Er zijn vandaag nog zoveel (jonge) werklozen. Maar werkgevers hebben er belang bij dat er veel werklozen blijven. Veel vraag naar jobs laat immers toe de lonen te drukken. Zoals Pieter Timmermans, directeur-generaal van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO), het stelt: “Eens we uit de crisis geraken, zal de vraag naar arbeid toenemen. Als de beschikbaarheid van arbeidskrachten niet gestegen

is, zullen – door de wet van vraag en aanbod – de lonen stijgen. We moeten daarom op tijd maatregelen nemen.” Of hoe oude mensen aan het werk houden, kan helpen om in de toekomst de lonen te drukken.

‘Oplossing’ 3: splitsen

Een andere oplossing die in het sociale zekerheidsdebat naar voren wordt geschoven, is om de federale sociale zekerheid te splitsen. “Er zijn veel meer werklozen in Wallonië, en wij Vlamingen betalen daarvoor! Als we een Vlaamse sociale zekerheid krijgen, moeten we geen transfers meer doen en houden we meer geld over voor onszelf.” Volgens auteur Jef Maes (‘Uw sociale zekerheid in gevaar’, historicus en als directeur verbonden aan de studiedienst van het ABVV) zal splitsen echter niet de oplossing brengen.

Vlaanderen zou Wallonië in de toekomst best wel eens nodig kunnen hebben. Door de bevolkingssamenstelling zal de vergrijzing veel meer spelen in Vlaanderen dan in Wallonië. Zo ook de stijgende kosten voor gezondheidszorg.

Splitsen is dus niet noodzakelijk een goed idee. Wie wél achter de splitsing zit, zijn de Vlaamse bedrijven. Vlaamse werkgeversorganisatie VOKA wil de sociale zekerheid al langer uithollen en afbouwen omdat ze te duur is en slecht zou zijn voor onze concurrentiepositie.

Splitsen zou ons bevrijden van ‘links’ Wallonië en het Vlaams patronaat de handen vrijgeven om de afbouw in te zetten. Bart Dewever, die zich ooit grappend liet ontvallen dat “VOKA zijn echte baas is”, nam de VOKA-voorstellen bijna letterlijk in het N-VA-programma over.

Migranten als (nieuwe) zondebok

De beweging is duidelijk. Door onderfinanciering door de overheid en steeds dalende bijdragen van de bedrijven, wordt de socialezekerheidskoek kleiner. De overheid zou kunnen zoeken naar extra financieringsmaatregelen.

Bijvoorbeeld door belastingen en bijdragen van bedrijven en grote vermogens optrekken zodat er meer geld binnen komt. In plaats daarvan probeert ze vooral te besparen in de uitgaven door hulpbehoevenden tegen elkaar op te zetten.

Besparen door werklozen te activeren, ouderen langer aan het werk te houden of te splitsen (wat ons zou bevrijden van de ‘werkonwillige Walen’). Na de werklozen, ouderen en Walen heeft het beleid nu een vierde zondebok gevonden: de migranten.

Die zouden ook veel te veel van onze sociale zekerheid snoepen. Ze komen zelfs speciaal naar België voor onze bijstand; het N-VA-programma spreekt van ‘socialezekerheidsmigratie’. Het is ook de schuld van die migranten dat onze sociale zekerheid niet meer betaalbaar is.

Wat is dan de oplossing? Een strengere migratiepolitiek, die moet maken dat minder migranten binnenkomen en meer migranten weer vertrekken. De migrant niet enkel als zondebok, maar ook als bliksemafleider: schelden op arme ‘socialezekerheidsmigranten’ laat toe het niet te moeten hebben over het grootkapitaal aan de andere kant, die de sociale zekerheid niet meer wil financieren.

Eigen schuld dikke bult

Het afwentelen van de schuld op de zondebok-migrant kan alleen als je dat ideologisch goed verkoopt. Dat doet het beleid door te stellen dat de migrant zélf verantwoordelijk is voor de armoedige positie waarin hij zit. “Ze willen niet werken, dus ze vallen allemaal terug op de dop of het OCMW”. “Het is ingebakken in hun cultuur: ze willen gewoon niet vooruit.” Dat maakt het meer uitsluiten van ‘dat profitaat’ gemakkelijker te slikken. Achterstelling wordt zo verklaard, niet meer door naar sociaaleconomische verhoudingen in de samenleving te kijken, maar door het te wijten aan (het ontbreken van)

verantwoordelijkheidszin van het slachtoffer zelf. 'Blaming the victim', heet dat. Of het 'individueel schuldmodel': de migrant kiest voor zijn achterstelling.

Het is een verklaringsmodel dat steeds meer opgang maakt, maar dat de laatste tijd ook door beleidsmakers wordt omarmd. Omdat het het perfecte excuus geeft om te besparen in het sociaal beleid.

Voor wat hoort wat

Maar ook bij socialisten, die nog steeds op hun 'derde weg' zitten, werkt het verhaal door. Antwerps burgemeester Patrick Janssens schreef een nieuw boek over zijn visie op het Antwerps stadsbeleid. De titel vat alles samen: 'Voor wat hoort wat'.

De oplossing voor die problemen is activering, geheel in de logica van de Derde Weg. We bieden armen en vreemdelingen heel wat aan: leefloon, inburgering, onderwijs, sociale huisvesting, hulpverlening. In Antwerpen worden die 'rechten' steeds meer aan voorwaarden verbonden (taalkennis, 'werkbaarheid', 'integratie', ...). Met schrapping van rechten als de 'voorwaarden' niet vervuld zijn. En daar mogen we volgens Janssens veel verder in gaan. Het slachtoffer moet meer zijn verantwoordelijkheid nemen, zeker nu het geld voor sociaal beleid steeds beperkter wordt.

Dat daarbij met geen woord wordt gerept over de midden- en hoge inkomens in Antwerpen, is veelzeggend. Voor wat hoort wat: dat zou je ook kunnen zeggen over de grote Antwerpse bedrijven die onder Janssens steeds minder belasting moesten betalen, waardoor er inderdaad minder geld is voor sociale politiek.

Volgens academica Bea Cantillon, die een kritische nabeschuiving schreef bij het boek, maken ook de midden- en hoge inkomens veel gebruik van sociale uitgaven. Zeker in kinderopvang, onderwijs en cultuur. Maar over hún verantwoordelijkheid

vredesnieuws p.9 wordt niets
3e trimester 2011 gezegd. Het

zijn vooral de laagste inkomens die zich moeten inspannen om onze besparingen mogelijk te maken.

Een draagvlak voor sociale politiek

Socialisten als Janssens en Antwerps OCMW-voorzitster Monica De Coninck gaan zelfs verder. Volgens hen moeten we het misbruik dat migranten maken van ons sociaal systeem bestrijden, omdat 'rechts' ons sociaal zekerheidssysteem wil afbouwen.

En een 'allochtoon profitaat' hen daarbij enkel extra argumenten geeft. We moeten een strenger migratiebeleid voeren, willen we 'onze sociale zekerheid van de afbraak redden'.

Ondertussen gebruikt voorzitster De Coninck de media wél om zelf die boodschap te blijven herhalen: dat Antwerpen overspoeld wordt door steunvragende migranten waar we niks mee aan kunnen. Ze versterkt het beeld van de profiterende migrant alleen maar. Daardoor ontstaat een sfeer waarin het inderdaad gemakkelijk zal worden om sociaal beleid af te bouwen.

Socialisten zouden, geheel volgens eigen traditie, een alternatief verhaal kunnen leggen. Eén van herverdeling in plaats van besparing. Waarbij grote vermogens wél meer bijdragen om een echte sociale politiek door te voeren.

Dat daar vandaag geen 'draagvlak' voor bestaat, is een valse redenering. Het is aan beleidsmakers om een visie op een samenleving te ontwikkelen, en die visie dan te verkopen bij de bevolking. Een draagvlak maken voor je visie. Dat heeft links altijd gedaan. En het is vandaag meer dan nodig.

Sam Mampaey

(dit is een verkorte versie van het artikel dat verscheen op <http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2011/08/03/als-de-koek-kleiner-wordt-dan-eigen-volk-eerst>)

Schrijfkernen van Amnesty International.

Puurs

Vedett (kantine evenementenhal)
Elke derde woensdag van de maand

Van 19 tot 21u

Lippelo

Café De Wandeling

Elke derde donderdag
van de maand

Van 20.30 tot 22u

Blaasveld

Parochiecentrum

Elke eerste donderdag van de maand

Van 20 tot 21u

Briefschrijfacties zijn voorradig in de wereldwinkels te Breendonk, Puurs en Bornem en kunnen daar meegenomen worden.

Boom

Elke tweede dinsdag van de maand
behalve juli en augustus
Tussen 19 en 20 u
Leopoldstraat 25, Boom

Openingsuren Wereldwinkels

Breendonk: wo 14-16
do 14-15
za 10-12
zo 10-12

Bornem: (tel 889 53 92)
wo 13.30-16.30
za 9.30-12
13.30-16.30

Willebroek: di 10-12 14-17
wo 10-12 14-17
vr 10-12 14-17
za 10-12 14-17

Puurs: wo 14-16
do 9.30-12
za 9.30-12 14-17
zo 9.30-12

St.Amands di 10-12
wo 14-17
za 10-12 14-17

vredesnieuws

inhoudstafel

Dit blad heeft als ambitie een forum te zijn voor de talrijke verenigingen, organisaties en bewegingen van Klein-Brabant en Willebroek die actief zijn rond thema's als milieu, mensenrechten, arbeidersbeweging, vrede, rechtvaardige wereldhandel, ontwikkelingssamenwerking, antiracisme, vluchtelingen, duurzame ontwikkeling, vredesbeweging, vierde wereld, ...

We denken bijvoorbeeld aan Amnesty International, Jeugdbond voor Natuur en Milieu, fairtradegroepen, AZG, Hand in Hand, Argos, Wereldwinkels, 11.11.11-comité's, Christelijke basisbeweging, vakbonden, ATD-Vierde Wereld, Broederlijk Delen, Simmerdown, Wrak, De Schakel, Natuurpunt, ...

Je kan ons ook bereiken op internet

(www.vredesnieuws.be)

Als je nog niet geabonneerd bent en je wil zeker zijn dat je dit Vredesnieuws ook in de toekomst nog krijgt, of je vindt dat er sowieso wat tegengewicht moet zijn voor de commerciële media? Stort dan minstens 2,5 Euro op rek 401-2016201-74 van het Vredesnieuws

De aanpak van de crisis belooft niet veel

goeds p. 1

66 jaar na Hiroshima en Nagasaki p. 2

Groei-campagne van oxfam

wereldwinkels p. 2

11.11.11 gaat voor rechtvaardig

klimaat p. 3

Als de koek kleiner wordt, dan eigen volk

eerst p. 4

Agenda p. 10

<http://www.vredesnieuws.be>

Agenda

vredesnieuws@pandora.be

Datum	waar?	Wat en wie?
27 augustus	Parochiezaal St Jozef Ruisbroek	Barbecue ten voordele van het Vredesnieuws
3 september	St Niklaas	Villa Pace Vredesfeesten
18 september	overall	autovrije zondag
20 september	Roma-Antwerpen	Zuidcafé, debat over klimaatverandering
3 oktober	Bourla-Antwerpen	LinksRechtsdebat over Cultuur
8 oktober	De Markten - Brussel	Vredesconferentie, 10 jaar oorlog in Afghanistan
11 oktober	Ter Dilft - Bornem	Globaal Lokaal over fairtrade
15 oktober	Overall	Wereldwinkeldag
17 oktober	Overall	Wereldag tegen Armoede
23 oktober	Aalst	25 jaar vredeshuis Aalst
28 oktober	Overall	Klimaatactiedag
12-13 november	Overall	11.11.11 campagedag

Bericht aan de abonnees: heb je liever dit vredesnieuws in de vorm van een pdf-file in je email-postbus?
Stuur een berichtje naar vredesnieuws@pandora.be met vermelding: vredesnieuws.pdf graag.